

Ethische beginselen voor de bescherming van het immaterieel cultureel erfgoed

De Ethische beginselen voor de bescherming van het immaterieel cultureel erfgoed zijn uitgewerkt in de geest van het Verdrag ter bescherming van het immaterieel cultureel erfgoed uit 2003 en de bestaande internationale normatieve instrumenten voor de bescherming van de mensenrechten en de rechten van inheemse volken. Ze vertegenwoordigen een verzameling ambitieuze overkoepelende beginselen die breed geaccepteerd zijn als goede gewoonten voor overheden, organisaties en individuen die direct of indirect invloed uitoefenen op immaterieel cultureel erfgoed, om ervoor te zorgen dat dit levensvatbaar is en zo de bijdrage die het levert aan de vrede en duurzame ontwikkeling te erkennen. Als aanvulling op het Verdrag ter bescherming van het immaterieel cultureel erfgoed uit 2003, de uitvoeringsrichtlijnen voor het Verdrag en nationale wetgevingskaders zijn deze ethische beginselen bedoeld om als basis te dienen voor de ontwikkeling van specifieke ethische codes en instrumenten die zijn afgestemd op lokale en sectorale voorwaarden.

- 1) Gemeenschappen, groepen en, indien van toepassing, individuen zouden de **belangrijkste rol** moeten hebben in de bescherming van hun eigen immateriële culturele erfgoed.
- 2) Het **recht van gemeenschappen, groepen en, indien van toepassing, individuen** om de gebruiken, vertegenwoordigingen, uitingen, kennis en vaardigheden uit te oefenen die nodig zijn om de levensvatbaarheid van het immateriële culturele erfgoed te garanderen, moet worden erkend en gerespecteerd.
- 3) **Wederzijds respect** en respect voor en wederzijdse waardering van immaterieel cultureel erfgoed zouden de boventoon moeten voeren bij interacties tussen staten en tussen gemeenschappen, groepen en, indien van toepassing, individuen.
- 4) Alle interacties met de gemeenschappen, groepen en, indien van toepassing, individuen die immaterieel cultureel erfgoed creëren, beschermen, in stand houden en overdragen dienen te worden gekenmerkt door **transparante** samenwerking, dialoog, onderhandeling en raadpleging en afhankelijk te zijn van hun **kosteloze, voorafgaande, blijvende en geïnformeerde instemming**.
- 5) **Toegang** van gemeenschappen, groepen en individuen tot de instrumenten, artefacten, culturele en natuurlijke ruimten en herinneringsplaatsen waarvan het bestaan noodzakelijk is voor de uiting van het immateriële culturele erfgoed moet worden gegarandeerd, ook in situaties van gewapend conflict. De toegang tot immaterieel cultureel erfgoed op basis van gewoonterecht moet volledig worden gerespecteerd, zelfs als dit de bredere openbare toegankelijkheid beperkt.
- 6) Elke gemeenschap, groep of individuele persoon moet de waarde van diens eigen immateriële culturele erfgoed beoordelen en dit immateriële culturele erfgoed mag **niet worden onderworpen aan externe waardebeoordelingen**.
- 7) De gemeenschappen, groepen en individuen die immaterieel cultureel erfgoed creëren, dienen te **profiteren van de bescherming** van de morele en materiële belangen die uit dit erfgoed voortkomen en in het bijzonder uit het gebruik, het onderzoek, de documentatie, de promotie of de aanpassing ervan door leden van de gemeenschappen of anderen.
- 8) Het **dynamische en levende karakter van immaterieel cultureel erfgoed** dient te allen tijde te worden gerespecteerd. Authenticiteit en exclusiviteit mogen geen zorgen en belemmeringen vormen voor de bescherming van immaterieel cultureel erfgoed.
- 9) Gemeenschappen, groepen, lokale, nationale en transnationale organisaties en individuen dienen het directe en indirecte, potentiële en zekere **effect** op de korte en lange termijn van elke handeling die de levensvatbaarheid van immaterieel erfgoed of de gemeenschappen die dit uitoefenen zou kunnen aantasten zorgvuldig te beoordelen.

- 10) Gemeenschappen, groepen en, indien van toepassing, individuen zouden een significante rol moeten spelen in het vaststellen van wat een **bedreiging van hun immateriële culturele erfgoed** vormt, waaronder het uit de context halen, commodificeren of verkeerd voorstellen daarvan, en in het bepalen van de manieren waarop dergelijke bedreigingen moeten worden voorkomen en beperkt.
- 11) **Culturele diversiteit** en de identiteiten van gemeenschappen, groepen en individuen dienen volledig te worden gerespecteerd. Bij het respecteren van de waarden die worden erkend door gemeenschappen, groepen en individuen en de gevoeligheid voor culturele normen dient speciale aandacht voor **gendergelijkheid**, betrokkenheid van **jongeren** en **respect voor etnische identiteiten** te worden meegenomen in de ontwikkeling en uitvoering van beschermingsmaatregelen.
- 12) De bescherming van immaterieel cultureel erfgoed is van **algemeen belang voor de mensheid** en zou daarom moeten plaatsvinden door samenwerking tussen bilaterale, subregionale, regionale en internationale partijen; gemeenschappen, groepen en, indien van toepassing, individuen mogen echter nooit van hun eigen immateriële culturele erfgoed worden vervreemd.